

Eugen SIMION
„Plătica de Snagov”
*Discursul gastronomic susține
discursul estetic în eseul lui Odobescu*

Abstract

Articolul este o demonstrație bine argumentată a ideii că Alexandru Odobescu reușește să facă din orice subiect, „oricât de prozaic și umil ar fi”, un eseu interesant, prin intermediul artei. În *Câteva ore la Snagov*, o rețetă de plătică, a cărei comunicare urmărește un scop practic, e scrisă în așa fel, încât convinge lectorul sceptic cum că poezia poate ieși din orice lucru lipsit, aparent, de poezie. Acest scop estetic urmărit de Odobescu în scrierile sale ilustrează o mentalitate cu totul nouă pentru estetica momentului la care a fost formulată (1862). Textul este o invitație de a privi în diacronie evoluția ideilor estetice în istoria noastră literară, dar și o punctare a faptului că gastronomia națională a intrat, cu Odobescu, în faza estetică.

Cuvinte-cheie: literatură română, evoluția ideilor estetice, gastronomie

The article is a well contented illustration of the idea that the Romanian writer Alexandru Odobescu succeeds to transform any subject, “no matter how prosaic and humble would that be”, into an interesting essay, by the means of his artistic writing. In *Few Hours at Snagov (Câteva ore la Snagov)*, a recipe for cooking the bream (that is intended, in communication, for a practical purpose) is written in such a way that it convinces the skeptical reader that poetry can be created out of any thing which is apparently lacking

poetry. This esthetic goal set by Odobescu in his writings stands for a totally new mentality in the Esthetics of the moment when it was expressed (1862). The text is an invitation to understand the evolution of the esthetic ideas in Romanian literary history, and also a pointing to the fact that the Romanian national gastronomy entered an esthetic phase with Odobescu's literature.

Keywords: Romanian literature, evolution of esthetic ideas, gastronomy

Marc CRÉPON
**Allocution pour
Thierry de Montbrial,
à l'ambassade de Roumanie,
le 15 novembre 2013**

Abstract

Sala Bizantină a Palatului de Béhague a găzduit pe data de 15 noiembrie 2013 un eveniment de excepție. Sub titulatura *Les enjeux européens de la Roumanie d'après 1989*, prin implicarea Ambasadei României și a Institutului Cultural Român de la Paris, a avut loc lansarea cărții *Journal de Roumanie* de Thierry de Montbrial, membru al Institut de France, director general al Institutului francez de relații internaționale. Printre personalitățile prezente s-au numărat ambasadorii României, Republicii Moldova, Suediei, Serbiei, membri ai ambasadelor Belgiei, Ungariei, Indoneziei și Republicii Cehe în Franța, foști miniștri, universitari, oameni de cultură, scriitori și jurnaliști. Cu acest prilej, au vorbit despre Jurnalul românesc: Emil Constantinescu (fost președinte al României), Eugen Simion (academician, fost președinte al Academiei Române, critic și istoric literar), Marc Crépon (director de cercetare al CNRS, director al Departamentului de filosofie al ENS), Georges-Henri Soutou (membru al Institut de France, istoric și profesor universitar în cadrul universității Sorbona IV și Sciences Po), Virgil Tănase (romancier, dramaturg și traducător). Redăm în continuare textele a trei dintre aceste intervenții.

Cuvinte-cheie: România, jurnal, cultură, știință, Thierry de Montbrial.

The Byzantine Hall of the Béhague Palace lodged an exceptional event on November 15th, 2013: the book *Journal de Roumanie* (Romanian Journal) by Thierry de Montbrial was released during the event entitled *Les enjeux européens de la Roumanie d'après 1989*, and organized by the Romanian Embassy and the Romanian Cultural Institute in Paris. Thierry de Montbrial is a member of Institut de France (Institute of France), and general director of the French Institute for International Relations. Among the personalities that were present at the event we mention: the ambassadors of Romania, Republic of Moldova, Sweden, Serbia, members of the Belgium Embassy, Hungarian Embassy, Indonesia and Czech Republic Embassy in France, ex-ministers, members of universities, highly cultivated men, writers and journalists. On this occasion the following personalities talked about the Romanian Journal: Emil Constantinescu (ex-President of Romania), Eugen Simion (Academician, ex-President of the Romanian Academy, literary critic and historian), Marc Crépon (Director of Research at CNRS, Director of the Philosophy Department at ENS), Georges-Henri Soutou (member of the Institute of France, historian and University Professor at Sorbonne IV and Sciences Po), Virgil Tănase (novelist, dramatist and translator). Below we render the texts of only three talks delivered on the occasion of this event.

Keywords: Romania, journal, culture, science, Thierry de Montbrial

Thierry de MONTBRIAL

Cum se scrie istoria?

Résumé

Ni se relevă în această expunere un paradox interesant, observat de conferențiar într-o carte cu titlu omonim conferinței de față, al unui istoric francez contemporan, Paul Veyne, și anume că istoria are ca obiect de studiu adevărul și, totuși, descriind mai degrabă o suită de istorii sau de evenimente corelate, ea rătăcește calea spre găsirea lui, din cauza dependenței lor de interpretarea, ideologia și subiectivitatea istoricului. Munca istoricului pornește de la o masă de evenimente, care constituie efectiv o construcție mentală și un conglomerat de interpretări. Dar fiecare eveniment istoric prezintă nenumărate goluri (care trebuie umplute de către istoric) și dezvăluie totdeauna un alt sens prin raportarea lui la evenimente precedente și ulterioare lui. În plus, istoria este o știință a vestigiilor sau a mărturiilor documentare, care sunt manipulate ulterior.

Cuvinte-cheie: scrierea istoriei, istoria oficială, adevărul istoric, Dan Berindei, Paul Veyne

On nous relève dans cet exposé un paradoxe intéressant, observé par le conférencier même dans un livre au titre homonyme à la conférence présente, livre qui appartient à un historien français contemporain, Paul Veyne, à savoir que l'histoire a comme objet d'étude la vérité et, quand même, en décrivant plutôt une suite d'histoires ou d'événements liés entre eux, elle égare la voie de la vérité, à cause de son dépendance de l'interprétation, de l'idéologie et de la subjectivité de l'historien. Le travail de l'historien prend comme point de départ la masse des événements, qui constitue en effet une construction mentale et un amas d'interprétations. Mais

chaque événement historique présente un bon nombre de trous (qui doivent être remplis par l'historien) et qui dévoile toujours un autre sens par rapport aux événements précédents et ultérieurs. En plus, l'histoire est une science des traces ou des témoignages documentaires, qui sont manipulés ultérieurement.

Mots-clés: écrire l'histoire, l'histoire officielle, la vérité historique, Dan Berindei, Paul Veyne

Sorin IVAN

**Filosofia culturii, calea
cătore conștiința de sine.**

*O hermeneutică a supraviețuirii
și identității pe scena istoriei*

Abstract

În cartea Cuminența pământului. Strategii de supraviețuire în istoria poporului român, Mircea Malița își propune să definească trăsăturile profilului românesc și elementele de identitate prin care poporul român a rezistat în istorie. Strategiile militare și pașnice, limba, cultura, religia, civilizația ca factori esențiali ai unității, retragerea din istorie, diplomația constituie mijloace prin care românii au reușit să supraviețuiască de-a lungul unei istorii furtunoase. Limba, cultura și religia joacă un rol crucial în acest proces. Autorul integrează toate aceste strategii într-o strategie stabilă de supraviețuire a românilor, un proiect de existență perpetuat în memoria colectivă și transmis din generație în generație. Profilul românesc are ca elemente definitorii: raționalitatea, respingerea extremelor, măsura, cuminența (de la cu-minte), echilibrul, deschiderea, prudența, realismul, gândirea nuanțată etc. Cartea este construită pe filosofia opușilor inseparabili, o para digmă definitorie pentru istoria românilor și pentru fenomenul românesc. În mod esențial, este o carte despre supraviețuire, identitate și demnitate, despre locul și rolul românilor în istorie, o istorie deschisă spre viitor. Cartea, sub auspiciile unui titlu brâncușian, este un exercițiu critic de luciditate și rațiune, o demonstrație de știință și erudiție, o provocare la reflecție

și la echilibru, într-o abordare științifică, având ca ultim scop adevărul și interpretarea lui corectă, fundamentată științific.

Cuvinte-cheie: strategii de supraviețuire, istorie, limbă, cultură, civilizație, identitate, profil românesc, opuși inseparabili

In the book *Wisdom of the Earth. Survival strategies in the history of the Romanian people*, Mircea Malița aims to define the characteristics of the Romanian profile and the identity elements through which the Romanian people resisted in history. The military and peaceful strategies, language, culture, religion, civilization as key drivers of unity, the withdrawal from history, diplomacy are the means by which the Romanians managed to survive over an overwhelming history. Language, culture and religion play a crucial role in this process. The author integrates all these strategies in a stable strategy of survival of the Romanians, a project of existence perpetuated in the collective memory and transmitted from generation to generation. The Romanian profile has as defining elements: rationality, the rejection of extremes, measure, wisdom (*cumințenie, cuminte*, from lat. *cum mente*), equilibrium, openness, prudence, realism, nuanced thinking etc. The book is built on the philosophy of the inseparable opposites, a defining paradigm for the history of the Romanians and for the Romanian phenomenon. Essentially, it is a book about survival, identity and dignity, about the place and role of the Romanians in history, a history open to the future. The book, under the auspices of Brancusi's title, is a critical exercise of lucidity and reason, a demonstration of science and erudition, a challenge to reflection and equilibrium, in a scientific approach, having as ultimate aim the truth and its correct, scientifically-based interpretation.

Keywords: survival strategies, history, language, culture, civilization, identity, Romanian profile, inseparable opposites

Dumitru MICU

Jurnalul ca literatură

Abstract

Studiul de față își propune să analizeze lucrarea profesorului Gheorghe Glodeanu, Narcis și oglinda fermecată. Metamorfozele jurnalului intim în literatura română. Devenită o specie în sine, cu valoare nu doar documentară, ci și artistică, jurnalul intim nu consemnează, subiectiv, o realitate, ci poposește, adesea, în ficțiune. Din acest motiv, se constată, cititorul, tot mai interesat de aceste lucrări, are la dispoziție nu doar o serie de notații seci, ci un produs artistic, dovada unui efort permanent de a surprinde trăiri intime, personalități marcante, mai mult, de a zidi în memoria vremurilor și a oamenilor chipul de dincolo de chip al scriitorului.

Cuvinte-cheie: literatura română, biografie, jurnal, ficțiune, analiză

This study intends to analyze the work of Professor Gheorghe Glodeanu, Narcis și oglinda fermecată. Metamorfozele jurnalului intim în literatura română. Becoming a species itself, not only documentary value, but also artistic diary does not record, subjective, reality, but arrives often in fiction. For this reason, it is discovered, the reader, more interested in this works, has at his disposal not only a series of dry notations, but an artistic product, evidence of ongoing effort to capture an intimate experiences, personalities. Moreover, the diary's writers follow up to built, in memories of times and people, the image beyond the shape.

Keywords: romanian literature, biography, diarism, fiction, analyzing

Corespondență

Marin Preda.

Documente inedite din dosarul Marin Preda din arhiva CNSAS

Abstract

Textele de mai jos reprezintă șase scrisori nepublicate aparținând scriitorului român Marin Preda către a doua sa soție Eta Preda și găsite în Arhivele CNSAS din România. Până la sfârșitul anului 1966 Eta Preda (care locuia la Paris, la acea vreme) traduce lucrările soțului ei și încearcă să le publice ea considerându-l un mare scriitor european. Inițial se părea că va reuși în acțiunea ei, dar este în cele din urmă dezamăgită de refuzul soțului ei de a fi scriitor în altă parte decât România. Scrisorile lui Marin Preda arată în mod clar obsesia lui pentru afirmarea de sine ca scriitor în primul rând cu notorietate în România. În cele din urmă Eta Preda renunță la încercările sale repetate de a-și aduce soțul în Occident. Ea se stabilește definitiv în Franța în 1968 și devine editor de Editura Gallimard. Între timp, Marin Preda își urmează destinul în țara sa natală: un destin cu un mare succes literar, dar cu un final tragic.

Cuvinte-cheie: Marin Preda, literatură, corespondență, traducere, limba franceza

The texts below represent six unpublished letters belonging to the Romanian writer Marin Preda and his second wife Eta Preda and found in the CNSAS Archives in Romania. To the end of the year 1966, Eta Preda (who was living in Paris at that time) translates the works of her husband and tries to publish them abroad as she was

considering him a great European writer. Initially on the track of succeeding in her action, Eta Preda is finally disappointed by her husband that refuses to be a writer somewhere else than Romania. The letters clearly show Marin Preda's obsession for asserting himself as a notorious writer first and foremost in Romania. Eventually Eta Preda gives up her repeated attempts to bring her husband in the Western world. She settles permanently in France in 1968 and becomes an editor of Gallimard Publishing House. Meanwhile, Marin Preda follows his destiny in his natal country: a destiny of a literary success, but a tragic end.

Keywords: Marin Preda, fiction, mail, version, french language

Daniela MOLDOVEANU
Mariana Marin,
dezintegrarea identității
personale

Abstract

Poezia Marianeii Marin se axează pe latura socială a confesivității care, vom constata, nu este mai diluată dacă tratează probleme de ordin general, dimpotrivă. Versurile sale ilustrează sugestiv această simbioză interioară, identitatea personală se vedește centrifugă, preia, în plin regim comunist, caracteristicile omului nou dictate de centru, ca, mai apoi, să devină centripetă și tanatoforă, negându-și trăsăturile alipite abuziv lor, precum și unui întreg popor în agonie, spre a produce, astfel, acel catharsis fără de care continuitatea morală și estetică ar fi fost foarte greu de realizat.

Cuvinte-cheie: Mariana Marin, latura socială a confesivității, tanatoforie, continuitate morală și estetică.

Mariana Marin's poetry focuses on the social side of the confessional nature which, we will find that is not diluted when approaching general problems. Our poet suggestively illustrates in her verse an inner symbiosis, personal identity proves to be centrifugal, it fully takes over the communist regime, the features of man dictated by the centre, for, later, to become centripetal and thanatophoric, denying the abusive traits attached to it and to an entire nation in agony, in order to produce the catharsis without which the moral and aesthetic continuity would be very difficult to achieve.

Keywords: Mariana Marin, social side of confessional poetry, moral and aesthetic continuity.

Simona ANTOFI

Anti-jurnalul – o formă estetică a ratării

Abstract

Formula identitar-recuperatorie a narațiunii diaristice cunoaște, în cazul Marianeii Șora, o inedită asociere a poeticii anti-jurnalului cu virtuțile speculare ale vârstelor scripturale pe care eul narant/narat le poartă. Lucrarea își propune să demonstreze cum un jurnal de tinerețe și unul de senectute dialoghează în regim intratextual și extratextual cu autoarea însăși, aflată în căutarea unei motivații personale a scrisului și a unui sens al vieții, și cu cititorul care poate performa o dublă – și revelatorie – lectură: în sensul cronologiei ireversibile sau, eludând principiul calendarității, în sens retroactiv.

Cuvinte-cheie: narațiune identitară, temele eului, autenticitate, anti-jurnal, anti-erou.

With Mariana Sora, the identity-focused recuperating formula of the diarist narrative unexpectedly juxtaposes the anti-diary poetics with the reflexive effects of the scriptural ages carried out by the narrating / narrated ego. In this respect, the paper aims to demonstrate that two diaries – of youth and maturity – generate an inter / extra-textual dialogue with the author herself – who is searching for both a personal motivation of her writing and meaning of life – as well as with the reader who performs a double-oriented revelatory reading: towards grasping the irreversible chronology or, on the contrary, towards building up a retrospective view by eluding the chronological principle.

Keywords: identity-focused narrative, ego's themes, authenticity, anti-diary, anti-hero.

Maria MOLDOVEANU

Contribuția culturii la dezvoltarea sustenabilă a așezărilor urbane (I)

Résumé

Prima parte a studiului debutează cu o serie de clarificări ale conceptelor: dezvoltare durabilă, dezvoltare sustenabilă, dezvoltare locală, dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană. Înțelegem ca proces de ameliorare continuă a calității vieții generațiilor prezente, de satisfacere a trebuințelor lor fără a limita/afecta posibilitățile generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile lor, dezvoltarea durabilă vizează toate domeniile de competență ale colectivităților umane. Sustenabilitatea privește creșterea economică și solidaritatea, abordarea integrată a tuturor problemelor legate de mediu, resurse, dezvoltare umană, amenajare teritorială, patrimoniu cultural, alte aspecte ale environnement-ului.

Cuvinte-cheie: dezvoltare durabilă, abordare integrată a sustenabilității, regenerare urbană, politici culturale, consum cultural, orașe creative.

La première partie de l'étude commence par une série de clarifications des concepts: développement durable, développement soutenable, développement local, développement territorial, développement urbain. Comprise comme un processus d'amélioration continue de la qualité de la vie des générations présentes, de satisfaction de leurs besoins sans limiter/affecter la capacité des générations futures de satisfaire leurs nécessités, le développement durable vise tous les

domaines de compétence des collectivités humaines. La durabilité concerne la croissance économique et la solidarité, l'approche intégrée de toutes les questions visant l'environnement, les ressources, le développement humain, l'aménagement territorial, le patrimoine culturel et d'autres aspects environnementaux.

Mots-clés: développement durable, approche intégrée de la durabilité, régénération urbaine, politiques culturelles, consommation culturelle, villes créatives